

Grátikonur andstöðurnar

Frank Davidsen

Grátikonurnar Jørgen og Bárður, sum undan seinasta løgtingsvali fyrigyklaðu veljarunum, at komu Javnaðarflokkurin, Tjóðveldisflokkurin og Framsókn at vinna løgtnsvalið, so var deyðin í durðinum. Alt virksemi, bæði á sjógvi og landi kom at steðga

upp. Ja, veljarin fekk tað kenslu, at fiskatilfeingið, sum var á okkara fiskigrunnum tók til rýmingar, eins og fjøld av froyingum rýmdu frá húsi og heimi. Men ístaðin fyri dapru framtíðardreymar, ið hesir báðir royndu at lumpa froyingar við, so gjørdist veruleikin ein annar.

Tí ongantíð í politiskari søgu hevur verið so nógv virksemi og optimisma her á landi, sum seinastu trý árin. Arbeidsloysið er komið niður á 1.5 %, samstundis sum lønarútgjaldingarnar mánað eftir mánaða hava sett met.

Einki annað land í framkomna heiminum stendur Føroyum kurl hesum viðvíkjandi. Men ongantíð seinastu nógvu árin, hava vit havt eina so elendiga andstöðu, ið bert hevur havt eittans endamál, at koma fram at valdinum aftur við einum nývali. Fyri at koma tí einu grátikonuni til hjálpar, so

hevur ein old grumpy man í Fólka flokkinum, Bjarni Djurholm havt eina røð av samkenslu og stuðulsskrivum, har hann ferð aftana ferð, hevur sagt við formann sín Jørgen, at hann skal ikki taka tað so tungt, tí Fólka flokkurin eigur allan heiðurin av tí nógv økta virkseminum hesi árin. Jú, sanniliga, Fólka flokkurin er nakað heilt fyri seg.

Meðan Bárður sigur seg verða liberalan, so kann ein róluga siga, at Jørgen er á høgraveinginum hjá teimum koservativu. Politiska fyrimynd hansara hevur verið Margaret Thatcher, sum fekk fagfeløgini í Bretlandi á knø, samstundis sum hon beindi fyri tí bretska vælferðarsamfelagnum, soleiðis at fimti hvør breiti í dag er blóðfátækur.

Tíbetur vóru Norðanlond, eisini Føroyar, í stóran mun stýrd av sosialdemokratiskum stjórnnum seinastu hálvu

øldina, ið høvdu samhaldfesti sum teirra kjarnumál. Havi mangan spurt meg sjálvan, hvussu okkara samfelag hevði verið at búleikast í, um Føroyaland ikki hevði átt merkismannin, slóðbrótaran og stovnarán av Føroya Javnaðarflokki, Peter Mohr Dam sála. Sjálvur var eg 16 ára gamal, tá eg persónliga á politiskum fundi, hoyrði hetta politiska reystmenni halda røðu. Longu tá, tosaði hann um tað mannminkandi figgjarligu støðu í pensionistarnir vóru í, aftaná at borgarligu flokkarnir høvdu sitið næstan tvey valskeið, uttan at hesir rættu hond frá síðu, at bøta um kor pensionistana. Skjótt aftaná at hann gjørdist Føroya Løgmaður í 1958, varð ellisrentan avtikin, soleiðis at føroysku pensionistarnir fingi, eftir tátíðar forholdum, eina trivaliga fólkapensión. Eisini viðgjørði hann

almanna-sosialmál, har hann millum annað segði, at øll børn óansæð figgjarliga orku, skuldu hava møguleikan til víðari útbúgving. Figging skuldi fáast til vega at endurnýggja fiskiskipaflotan. Tað hevði við sær, at vanligir fiskimenn runt landið tóku seg saman, og lótu 50-60 nýmótans línuskip byggja.

Soleiðis fingi vit uppá fá ár ein nýmótans fiskiflota, ið flutti Føroyar áratíggju framm í fiskivinnuhøpi, har flakavirkir vóru bygd runt landið. Fyri teir mongu politisku, mentarligu eins og figgjarligu varðar, ið stovnari Javnaðarfloksins legði eftir seg, so er tað gleðiligt at Gerhard Lognberg, ið saman við limunum í Skopunar Bygdarráð hava latið gera eina standmynd av merkismanninum Petur Mohr Dam, sála.

Eiga at halda fast við tálmandi rúsdrekkapolitikkin

Helgi Abrahamsen

Løgtingið skal í dag taka støðu til eitt mál um at geva føroysku bryggjaríunum loyvi til at selja alla sína framleiðslu (tað vil siga eisini sterkt øl og rúsdrekka upp til 60 rúmprosentum av aloholi) í teirra sölubúðum. Hetta er avgjørt ein skeiv leið at ganga, og eg skal greiða frá hví eg haldi tað.

Hagtølini tala greitt

Fyri nøkrum árum síðani var at limur í

Norðurlandaráðnum, har vit í "velfærdsudvalget" arbeiddu nógv við spurninginum um rúsdrekkánýtslu. Vit kannaðu hagtøl úr øllum Europa, og tey vístu púra greitt, at spurningurin um prís og atgongd til rúsdrekka eru teir mest avgerandi fyri, hvussu nógv varð drukkið. Hetta er orsøkin til at flestu norðurlond hava valt eina skipan við einkarsølu.

Tá Føroyar fingi nýggja rúsdrekkalóg í 1992 varð avgjørt, at vit eisini skuldu hava eina einkarsølu, sum skuldi taka sær av innflutningi og sølu av øllum rúsandi løgi. Tó fingi føroysku bryggjaríini loyvi til at selja teirra egnu framleiðslu av øli, sum tá í mesta lagi kundi hava styrkina 5,8 rúmprosent av alkoholi.

Endamálið við einkarsøluni hevur alla tíðina verið at avmarka rúsdrekkánýtsluna og at minka sum mest um skaðan, sum rúsdrekka kann hava við sær fyri einstaklingin og samfelagið.

Tað er so nógv, sum ikki

kann keypast í hvørjari bygd

Eg veit at onkur kann ilskast um, at tað kann vera í so langt at koyra til nærmastu rúsdrekkasølu, men hvussu nógvur aðrar vørur skulu vit ikki eisini koyra langt eftir? Sjálvur búgvi eg í eini stórar bygd, har tað ikki ber til at keypa rúsdrekka, men tað eru eisini so óalmindiliga nógvur aðrar vørur, sum ikki fáast í bygdini. Hví skal rúsdrekka av øllum takast fram um alt annað?

Fyri mær er eingin ivi um, at skipanin við rúsdrekkasølu er eitt gott stýringsamboð til at tálma nýtsluna av rúsdrekka. Samstundis er atgongdin ikki verri enn so, at tann sum vil drekka sleppur at drekka.

Hetta amboðið verður munandi skert, um bryggjaríini fáa eina víðkaða heimild til eisini at kunna selja sterkt øl og rúsdrekka. Verður uppskotið samtykt, so fer talið av rúsdrekkasølum í Føroyum at tvífoldast, og harvið verður atgongdin munandi størri, og sambært hagtølunum fer nýtslan eisini at vaksa.

Kunnu semjast um nógv

Eg veit at froyingar verða ongantíð samdir um alt sum hevur við rúsdrekka at gera, men lat okkum halda fast við tað, sum vit hóast alt kunnu vera samd um. Vit eiga at vera samd um:

- at rúsdrekka og ferðsla hoyra ikki saman.
- at rúsdrekka og arbeiði hoyra ikki saman.
- at børn eiga ongantíð at

líða undir, at tey vaksnu drekka.

- at rúsdrekka eigur ongantíð at gerast ein gerandisvøra í Føroyum.

- So kunnu vit gott vera ósamd um restina.

fyrst og fremst

www.in.fo